

ВПЛИВ ВИМУШЕНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ІЗОЛЯЦІЇ ВНАСЛІДОК ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА ХАРЧОВУ ПОВЕДІНКУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Н. С. Карвацька, О. С. Юрценюк, С. Д. Савка, С. М. Русіна, Ю. Г. Іскрун

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці, Україна

У статті розглядаються питання психоемоційного стану та харчової поведінки студентів в умовах вимушеної соціальної ізоляції, що спричинена пандемією COVID-19, від чого значною мірою залежить якість освітнього процесу.

Мета дослідження – визначити особливості психоемоційного стану та харчової поведінки студентів в умовах вимушеної соціальної ізоляції внаслідок пандемії COVID-19.

Матеріали і методи. Проведено комплексне суцільне обстеження 60 студентів. Застосовані методи: клініко-психопатологічний, клініко-анамнестичний, експериментально-психологічний та статистичний.

Результати. Самооцінка емоційного стану студентів в умовах вимушеної соціальної ізоляції, що спричинена пандемією COVID-19, була низькою та становила 36,8+1,98 балів. При дослідженні особистісної тривожності (ОТ) і реактивної тривожності (РТ) у всіх студентів виявлена тривожність. Легкий рівень депресії виявили у більшості студентів, переважно у жінок.

Висновки. В умовах вимушеної ізоляції, спричиненої пандемією COVID-19, відбуваються зміни самопочуття, активності, настрою, наявний високий рівень ОТ у 73,34 % студентів, помірний рівень ОТ – у 26,66 % студентів, високий рівень РТ – у 100 % студентів, у жінок зміни вагоміші, ніж у чоловіків. Порушення емоційної сфери виявлено у 86,67 % студентів із розладами харчової поведінки.

Ключові слова:

психоемоційний стан, студенти, самопочуття, активність, настрій, рівень тривоги, рівень депресії, вимушена соціальна ізоляція.

Клінічна та експериментальна патологія 2023. Т.22, №1 (83). С. 15-19.

DOI:10.24061/1727-4338.XXII.1.83.2023.03

E-mail: karvatska.natalia@bsmu.edu.ua

THE EFFECT OF FORCED SOCIAL ISOLATION AS A RESULT OF THE COVID-19 PANDEMIA ON THE PSYCHO-EMOTIONAL STATE AND NUTRITION BEHAVIOR OF THE STUDENTS

N. S. Karvatska, O. S. Yurtsenyuk, S. D. Savka, S. M. Rusina, Yu. G. Iskrun
Bukovinian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine

The article examines the psycho-emotional state and nutritive behaviour of students under conditions of the forced social isolation caused by the COVID-19 pandemic, which largely depends on the quality of the educational process.

Objective – to determine the peculiarities of the psycho-emotional state and nutrition behavior of the students under conditions of the forced social isolation due to pandemic COVID infection.

Materials and methods. A comprehensive examination of 60 students was conducted. Applied methods: clinical-psychopathological, clinical-amnestic, experimental-psychological and statistical.

Results. Self-assessment of the emotional state of students in the conditions of the forced social isolation, caused by the COVID-19 pandemic, was low and constituted 36.8+1.98 grades. When examining personal anxiety (PA) and reactive anxiety (RA), anxiety was detected in all students. A mild level of depression was found in the majority of students, mainly women.

Conclusions. Under conditions of the forced isolation, caused by COVID-19, changes of the well-being, activity, mood, the available high level of PA (73.34 %), a moderate level of RA (26.66 %), high level of RA (100 %) were established, in women the changes were more significant than in men. Violations of the emotional sphere were found in 86.67 % of students with nutrition disorders.

Key words:

psycho-emotional state, students, well-being, activity, mood, level of anxiety, level of depression, forced social isolation.

Clinical and experimental pathology 2023. Vol.22, № 1 (83). P. 15-19.

Вступ

Поширення коронавірусу в Україні та введення режиму Надзвичайної ситуації, карантинних заходів різного рівня жорсткості спричинили життєву кризу, яка у свою чергу призвела до руйнації звичного життя людей, здійснила психотравмуючий вплив на особистість, викликала стресогенні стани у багатьох громадян з появою тривоги, невпевненості, дезорганізованості, панічних атак, Клінічна та експериментальна патологія. 2023. Т.22, № 1 (83)

зміни психічного здоров'я, особливо серед молодих людей [1-9].

Студентська молодь є найвразливішою верствою населення до стресових ситуацій. Підвищена стурбованість, невпевненість у своїх силах, емоційна нестійкість, особистісна тривожність у студентської молоді сприяють розвитку неврозів, захворювань серцево-судинної, ендокринної систем та органів шлунково-кишкового тракту [6-9].

ISSN 1727-4338 <https://www.bsmu.edu.ua>

Тривалість життя і стан здоров'я населення, за даними ВООЗ, на 70 % залежить від способу життя, найважливішим чинником якого є харчування, на 15 % – від спадковості, ще на 15 % – від умов довкілля. Дослідження харчової поведінки як психологічного фактору якості життя людини зумовлено потребами сьогодення [4].

Від ставлення до їжі, стереотипу харчування в звичайних і стресових умовах, поведінки, яка орієнтована на підтримання певного власного образу, діяльності з формування цього образу, наслідування стилю харчування суспільства та близького оточення залежать основні характеристики харчової поведінки [1-3].

При дослідженні різних аспектів харчової поведінки, зокрема психологічних особливостей розладів цієї сфери, показано, що вони супроводжуються не тільки психологічними змінами, а можуть впливати на функціонування нервової, серцево-судинної, травної та інших систем організму [9]. Отже, актуальність окресленої теми є очевидною.

Мета дослідження

Визначити особливості психоемоційного стану та харчової поведінки студентів в умовах вимушеної соціальної ізоляції внаслідок пандемії COVID-19.

Матеріали та методи дослідження

Упродовж 2021 р. з дотриманням принципів біоетики та деонтології проведено комплексне обстеження 60 студентів 3-4-х курсів БДМУ зі спеціальності «Медицина» віком від 19 до 22 років (чоловіки – 21 особа (35 %), жінки – 39 осіб (65 %). Серед них кількість

міського населення – 35 % (21 особа), сільського населення та селищ міського типу – 65 % (39 осіб).

Для вивчення психоемоційного стану та особливостей харчової поведінки особистості використали психодіагностичні методики: оцінки показників самопочуття, активності, настрою; визначення особистісної та реактивної тривожності Спілбергера-Ханіна, рівня депресії (Цунге в модифікації Балашової К.); оцінки харчової поведінки DEBQ (The Dutch Eating Behaviour Questionnaire). Статистичну обробку отриманих даних здійснили за допомогою методу визначення вірогідності відмінностей (за t-критерієм Стьюдента).

Результати та їх обговорення

При дослідженні самооцінки функціонального стану студентів виявили низьку самооцінку емоційного стану (36,8±1,98 балів), низьку оцінку настрою (27,5±1,74 балів), середню оцінку активності (41,76±1,68 балів) та самопочуття (41,16±1,24 балів). Гендерні відмінності настрою та активності були відсутні.

У 26,66 % (16 осіб) виявили помірну особистісну тривожність (ОТ), у 56,67 % (34 осіб) – високий її рівень, у 16,67 % (10 осіб) – дуже високий. Визначення рівня реактивної тривожності (РТ) показало, що у 75 % студентів (45 осіб) наявна висока РТ, у 25 % (15 осіб) – дуже висока РТ. Лише у 16,67 % (10 осіб) високий рівень ОТ поєднувався з дуже високим рівнем РТ, середнє значення РТ (58,24±2,71 балів) було достовірно вищим порівняно з рівнем ОТ ($p < 0,05$). Студенти з низьким рівнем ОТ і РТ, а також із помірним рівнем РТ були відсутні (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка особистісної та реактивної тривожності студентів (n=60)

Показники	Особистісна тривожність (ОТ)		Реактивна тривожність (РТ)	
	Оцінка, бали (M ± m)	n (%)	Оцінка, бали (M ± m)	%
Дуже високий рівень тривожності	62,23±2,11	16,67 % n=10	67,12±1,61	25 % n=15
Високий рівень тривожності	48,02±1,62	56,67 % n=34	55,24±2,11*	75 % n=45
Помірний рівень тривожності	42,21±1,21	26,66 % n=16	-	-
Низький рівень тривожності	-	n=0	-	-
Середнє значення	48,89±2,19		58,24±2,71*	

Примітка: * – достовірність відмінностей за критерієм Стьюдента між порівнюваними показниками ОТ і РТ ($p < 0,05$).

Високий та дуже високий рівень РТ визначили відповідно у 80,95 % та 19,04 % чоловіків. Серед

жінок було більше осіб з дуже високим рівнем РТ (28,20 %) ($p < 0,05$) (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень реактивної тривоги (РТ) та депресії у студентів в балах (M ± m)

Показник	Чоловіки (n=21)	Кількість чоловіків	Жінки (n=39)	Кількість жінок	Середнє значення	Разом (n=60)
РТ відсутня	-	-	-	-	-	-
Помірний рівень РТ	-	-	-	-	-	-
Високий рівень РТ	53,89±1,23	80,95 % (n=17)	56,12±1,35	71,79 % (n=28)	55,24±2,1	75 % (n=45)
Дуже високий рівень РТ	65,21±1,43	19,04 % (n=4)	68,02±1,83	28,20 % (n=11)	67,12±1,6	25 % (n=15)
Депресія відсутня	40,23±1,66	28,57 % (n=6)	44,23±1,95	5,13 % (n=2)	41,37±1,12	13,33 % (n=8)
Депресія невротичного або ситуативного рівня	54,23±1,16	42,85 % (n=9)	56,19±1,24	56,41 % (n=22)	55,18±1,78	51,67 % (n=31)
Субклінічний рівень депресії	64,13±1,18	(n=4) 19,04 %	67,24±1,65	(n=10) 25,64 %	66,14±1,56	(n=14) 23,33 %
Клінічний рівень депресії	72,5±0,5	(n=2) 9,52 %	78,14±2,01*	(n=5) 12,82 %	77,35±2,2	(n=7) 11,66 %

Примітка: * – достовірність відмінностей за критерієм Стьюдента між порівнюваними показниками у жінок і чоловіків ($p < 0,05$).

У більшості осіб (51,67 %) виявили легку депресію. Кількість жінок із легким ступенем депресії переважала над кількістю чоловіків (56,41 % жінок (22 особи) та 42,85 % чоловіків (9 осіб). Субдепресивний стан визначили у 23,33 % студентів. Депресію клінічного рівня виразності визначили у 11,66 % (7 осіб) студентів. У жінок депресію різного рівня виявляли частіше, ніж у чоловіків. У 13,33 % студентів (8 осіб) депресія була відсутня (див. табл. 2).

Високий рівень ОТ у студентів частіше корелював із легким невротичним або ситуативним рівнем депресії, ніж у студентів із середнім рівнем ОТ ($p < 0,05$). Виразність емоційних порушень була обумовлена ситуативними чинниками з урахуванням вроджених особистісних особливостей.

При вивченні особливостей харчової поведінки та режиму харчування студентів під час вимушеної ізоляції виявили, що нормальну масу тіла мали 78,33 % студентів.

Серед студентів чоловічої статі переважала кількість осіб із нормальною масою тіла (85,71 %). У 74,36 % (29 осіб) жінок від загальної їх кількості визначили нормальну масу тіла. У 21,67 % студентів (13 осіб) від загальної кількості визначили надлишкову масу тіла, індекс маси тіла у них дорівнював $27,12 \pm 1,14$ кг/м². Кількість осіб жіночої статі з надлишковою масою становила 25,64 %, що достовірно більше, ніж осіб чоловічої статі – 14,29 % ($p < 0,05$).

Для осіб із надлишковою масою характерними були нерегулярний прийом їжі, менша кратність прийомів їжі, різний інтервал між прийомами їжі, пізній час останнього прийому їжі, вживання надмірної кількості продуктів, зловживання солодкими напоями, недостатня кількість у раціоні харчування овочів. 84,62 % осіб (11 студентів) з надлишковою масою тіла харчувалися 2-3 рази на добу на відміну від осіб з нормальною масою тіла, серед яких було багато осіб із 4-разовим прийомом їжі. Серед осіб із надлишковою масою тіла 76,92 % студентів (10 осіб) не снідали, серед осіб із нормальною масою тіла таких було 17,02 % (8 осіб). Пізній прийом їжі та зловживання жирами і легкозасвоєваними вуглеводами характерні для осіб із надлишковою масою тіла.

Ключовими порушеннями в режимі харчування осіб із надлишковою масою тіла були відсутність сніданку, збільшення інтервалу між основними прийомами їжі та пізній час останнього прийому їжі. 84,61 % осіб із надлишковою масою тіла (11 осіб) вважали своє харчування нераціональним, що на 29 % більше порівняно з групою осіб із нормальною масою тіла.

Вивчення харчової поведінки свідчить, що в студентів із нормальною масою тіла середні показники обмежувальної, емоційної та екстернальної харчової поведінки становлять 2,4, 1,8 та 2,7 балів відповідно (табл. 3).

Таблиця 3

Дані Голандського опитувальника харчової поведінки DEBQ (n=60, M ± m)

Тип порушення харчової поведінки	Особі з нормальною масою тіла (n=47)	Особі з надлишковою масою тіла (n=13)	P
Обмежувальний	2,4 ± 0,1	2,8 ± 0,11*	< 0,05
Емоціогенний	1,8 ± 0,14	2,1 ± 0,13*	< 0,05
Екстернальний	2,7 ± 0,04	3,4 ± 0,09*	< 0,05

Примітка: * – достовірність відмінностей за критерієм Стьюдента між порівнюваними показниками ($p < 0,05$).

У 36,17 % осіб із нормальною масою тіла виявили порушення харчової поведінки переважно емоціогенного типу. Особи з надлишковою масою тіла мали порушення харчової поведінки у 92,31 % випадків (12 осіб), причому виявлено всі три типи порушення з достовірним переважанням екстернального типу ($p < 0,05$).

Висновки

1. Результати дослідження психоемоційного стану студентів в умовах вимушеної ізоляції, спричиненої пандемією COVID-19, виявили середню оцінку самопочуття, низьку оцінку активності та настрою у жінок, що було достовірно нижче, ніж відповідні показники у чоловіків.

2. Високий рівень ОТ встановлено у 73,34 % студентів, помірний рівень – у 26,66 %. Рівень РТ високий у 100 % студентів, у жінок – вищий, ніж у чоловіків.

3. Порушення емоційної сфери виявлено у 86,67 % студентів у вигляді: депресивних станів легкого ступеня тяжкості – у переважній більшості студентів (51,67 %); стану субклінічної депресії (помірний рівень) – у 23,33 % студентів; клінічного рівня депресії – в 11,66 % студентів. У жінок депресія достовірно більш виражена і трапляється частіше, клінічна та експериментальна патологія. 2023. Т.22, № 1 (83)

ніж у чоловіків. Відсутність депресії виявили лише у 13,33 % студентів.

4. Надлишкову масу тіла визначили загалом у 21,67 % студентів, переважно у жінок внаслідок нераціонального харчування.

Перспективи подальших досліджень

Перспективною у вказаному напрямку є розробка програм психопрофілактичних та психокорекційних заходів, спрямованих на зменшення психоемоційних порушень та розладів харчової поведінки.

Список літератури

- Абсаямова ЛМ. Психологічні особливості саморегуляції харчової поведінки жінок. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Психологічні науки. 2018;4:9-15.
- Абсаямова ЛМ. Статистичний та кореляційний аналіз даних дослідження харчової поведінки жінок. Теорія і практика сучасної психології. 2018;4:6-11.
- Абсаямова ЛМ. Харчова поведінка жінок: розлади та психокорекція. Харків: Стильна типографія; 2019. 393 с.
- Гундertaйло ЮД. Психогієна в умовах пандемії. В: Матеріали онлайн-семінарів Досвід переживання пандемії COVID-19: дистанційні психологічні дослідження, дистанційна психологічна підтримка; 2020 Кві 23; Досвід

- карантину: дистанційна психологічна допомога і підтримка; 2020 Тра 15; Київ. Київ; 2020, с. 28-30.
- Лісовий ВМ, Капустник ВА, Марковський ВД, Кожина ГМ. Порушення адаптації студентів першого курсу до навчальної діяльності у вищому навчальному закладі. Медична освіта. 2011;2:78-9.
 - Міхеева ЛВ. Визначення емоційних станів студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності. В: Матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців; 2014 Кві 24-25; Хмельницький. Хмельницький; 2014, с. 40-2.
 - Мойзріст ОМ. Види порушень харчової поведінки. Проблеми сучасної психології. 2009;6(Ч 2):45.
 - Савка СД, Савка ІП, Карвацька НС. Зовнішні та внутрішні детермінанти психологічної адаптації іноземних студентів до навчання у закладі вищої медичної освіти у період поширення коронавірусної хвороби (COVID-19). Клінічна та експериментальна патологія. 2022;21(4):78-83. doi: HYPERLINK "https://doi.org/10.24061/1727-4338.XX1.4.82.2022.12" "https://doi.org/10.24061/1727-4338.XX1.4.82.2022.12"
 - HYPERLINK "http://ec.elibumsa.pl.ua:81/cgi-bin/irbis64r_15/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=DB02_PRINT&P21DBN=DB02&S21STN=1&S21REF=&S21FMT=fullw_print&C-21COM=S&S21CNR=&S21P01=0&S21P02=1&S21P03=A=&S21STR=%D0%A%D1%80%D1%86%D0%B5%D0%B-D%D1%8E%D0%BA%2C%20%D0%9E%2E%20%D0%A1%2E" Юрценюк ОС. http://ec.elibumsa.pl.ua:81/cgi-bin/irbis64r_15/cgiirbis_64.exe?LNG=&Z21ID=&I21DBN=DB02_PRINT&P21DBN=DB02&S21STN=1&S21REF=&S21FMT=fullw_print&C-21COM=S&S21CNR=&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Динаміка рівнів тривожності, депресії, алекситимії та нейротизму у студентів залежно від курсу навчання. Буковинський медичний вісник. 2020;24(1):202-6. doi: HYPERLINK "https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXIV.1.93.2020.27" "https://doi.org/10.24061/2413-0737.XXIV.1.93.2020.27"
 - Absaliyeva LM. Psykholohichni osoblyvosti samorehuliyatsii kharchovoi povedinky zhink [Psychological nature of dietary behavior's self-regulation by women]. Scientific Bulletin of Kherson State University. Series Psychological Sciences. 2018;4:9-15. (in Ukrainian)
 - Absaliyeva LM. Statystychnyi ta korelyatsiynyi analiz danykh doslidzhennia kharchovoi povedinky zhink [The statistics and the correlational analysis of research data on women's food behavior]. Theory and Practice of Modern Psychology. 2018;4:6-11. (in Ukrainian)
 - Absaliyeva LM. Kharchova povedinka zhink: rozlady ta psykhokorektsiia [Eating behavior of women: disorders and psychocorrection]. Kharkiv: Styl'na typpohrafiia; 2019. 393 p. (in Ukrainian)
 - Hundertailo Yu D. Psykholohiiena v umovakh pandemii [Psychohygiene in the conditions of a pandemic]. V: Materialy onlain-seminariv Dosvid perezhyvannia pandemii COVID-19: dystantsiini psykholohichni doslidzhennia, dystantsiina psykholohichna pidtrymka; 2020 Kvi 23; Dosvid karantynu: dystantsiina psykholohichna dopomoha i pidtrymka; 2020 Tra 15; Kyiv. Kyiv; 2020, p. 28-30. (in Ukrainian)
 - Lisovyi VM, Kapustnyk VA, Markovskiy VD, Kozhyha NM. Porushennia adaptatsii studentiv pershoho kursu do navchal'noi diial'nosti u vyschomu navchal'nomu zakladi [Disorders of the educational adaptation of the first-year students in higher educational institution]. Medical Education. 2011;2:78-9. (in Ukrainian)
 - Mikheieva LV. Vyznachennia emotsiinykh staniv studentiv u protsesi navchal'no-piznaval'noi diial'nosti [Determination of emotional states of students in the process of educational and cognitive activity]. V: Materialy II Vseukr. nauk.-prakt. konf. Aktual'ni pytannia teorii ta praktyky psykhologo-pedahohichnoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv; 2014 Kvi 24-25; Khmel'nyts'kyi. Khmel'nyts'kyi; 2014, p. 40-2. (in Ukrainian)
 - Moizrist OM. Vydy porushen' kharchovoi povedinky [Types of eating disorders]. Problemy suchasnoi psykholohii. 2009;6(Ch 2):45. (in Ukrainian)
 - Savka SD, Savka IH, Karvatska NS. Zovnishni ta vnutrishni determinanty psykholohichnoi adaptatsii inozemnykh studentiv do navchannia u zakladi vyshchoi medychnoi osvity u period poshyrennia koronavirusnoi khvoroby (COVID-19) [External and internal determinants of psychological adaptation of foreign students to training in an institution of higher medical education during the spread of corona virus disease (Covid-19)]. Clinical and experimental pathology. 2022;21(4):78-83. doi: 10.24061/1727-4338.XX1.4.82.2022.12 (in Ukrainian)
 - Yurtsenyuk OS. http://ec.elibumsa.pl.ua:81/cgi-bin/irbis64r_15/cgiirbis_64.exe? LNG=&Z21ID=&I21DBN=DB02_PRINT&P21DBN=DB02&S21STN=1&S21REF=&S21FMT=fullw_print&C-21COM=S&S21CNR=&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21STR=Dynamika rivniv tryvozhnosti, depresii, aleksytmii ta neirotizmu u studentiv zalezno vid kursu navchannia [Dynamics of the level of anxiety, depression, alexithymia and neuroticism of students depending on the learning course].

References

Відомості про авторів:

Карвацька Н. С. – к. м. н., доцент кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

E-mail: karvatska.natalia@bsmu.edu.ua

ORCID ID: http://orcid.org/0000-0003-2636-7129

Юрценюк О. С. – д. м. н., доцент кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

E-mail: yurtsenyuk.olga@bsmu.edu.ua

ORCID ID: http://orcid.org/0000-0002-1450-1530

Савка С. Д. – к. м. н., доцент кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна.

E-mail: savka.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: http://orcid.org/0000-0002-9366-3238

Русіна С. М. – к. м. н., доцент кафедри нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці, Україна

E-mail: rusina.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: http://orcid.org/0000-0002-2253-6813

Іскрун Ю. Г. – студентка Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, м. Чернівці, Україна.

E-mail: julka0689@bsmu.edu.ua

Information about the authors:

Karvatska N. S. – PhD, Associate Professor of the Department of Nervous Diseases, Psychiatry and Medical Psychology of the Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: karvatska.natalia@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2636-7129>

Yurtsenyuk O. S. – Doctor of Science, Professor of the Department of Nervous Diseases, Psychiatry and Medical Psychology of the Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: yurtsenyuk.olga@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-1450-1530>

Savka S. D. – PhD, Associate Professor of the Department of Nervous Diseases, Psychiatry and Medical Psychology of the Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: savka.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-9366-3238>

Rusina S. – PhD, Associate Professor of the Department of Nervous Diseases, Psychiatry and Medical Psychology of the Bukovynian State Medical University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: rusina.svitlana@bsmu.edu.ua

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-2253-6813>

Iskrun Y. G. – a student of Yuriy Fedkovich Chernivtsi National University, Chernivtsi, Ukraine.

E-mail: julka0689@bsmu.edu.ua

Стаття надійшла до редакції 06.02.2023

© Н. С. Карвацька, О. С. Юрценюк, С. Д. Савка, С. М. Русіна, Ю. Г. Іскрун

